

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému **Ing. P. M.** pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 na neverejnom zasadnutí 24. augusta 2010 v Bratislave o odvolaní krajského prokurátora v Nitre proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. septembra 2009, sp. zn. 2 T 1/2008, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 sa napadnutý rozsudok **z r u š u j e**.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. sa vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Nitre, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 28. septembra 2009, sp. zn. 2 T 1/2008 bol obžalovaný Ing. P. M. podľa § 226 písm. a/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. por.) oslobodený spod skutku obžaloby po právnej stránke kvalifikovaného ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. zák.), ktorého sa mal dopustiť tak, že

ako konateľ S. K. a K. S. s.r.o. K., IČO: X. (mandatár) v jej mene dňa 14.12.1998 v K., uzatvoril mandátnu zmluvu o zabezpečení kúpy cenných papierov so S. L. a.s. K., IČO: X. v zastúpení Ing. P. H. a JUDr. K. K. (mandant), v zmysle ktorej sa ako mandatár zaviazal najneskôr do 31.12.1999 pre mandanta zabezpečiť vo svojom mene na účet mandanta kúpu cenných papierov – akcií S. a.s. B., ISIN SK: X., nominálnej hodnoty Sk 10.000,- v počte 7.150 kusov, za dohodnutú kúpnu cenu v celkovej výške Sk 131.760.020,-, po čom napriek

tomu, že nemal dohodnuté odkúpenie akcií S. a.s. B., od žiadneho z akcionárov a ani nevedol s akcionármi žiadne rokovania ohľadne odkúpenia akcií S. a.s. B., požiadal proforma faktúrou č. X. zo dňa 30.12.1998 o vyplatenie zálohy na nákup cenných papierov v sume 130.000.000,-Sk, ktorú žiadal poukázať na bežný účet spoločnosti č. X. vedený v S. a.s. B., pričom vedel, že S. K. a K. S. s.r.o. K. mala vtom čase v banke nezaplatený zmenečný úver č. X. po lehote splatnosti a že si banka z uvedeného účtu v zmysle či. II. zmluvy o zmenečnom úvere č. X. zo dňa 29.10.1998 zinkasuje nominálnu hodnotu zmenky a sankčné úroky, čo v tom čase predstavovalo celovú sumu Sk 128.478.047,50,- v ten istý deň 30.12.1998 bola bankovým prevodom z účtu mandanta č. X. záloha vo výške Sk 130.000.000,- na požadovaný bankový účet mandatára poukázaná, následne si banka ešte toho istého dňa uplatnila z tohto účtu právo inkasa peňažnej sumy vo výške Sk 128.478.047,50 a zvyšnú časť z poukázanej zálohy vo výške Sk 1.521.952,50 použil na iné obchodné účely, kúpu cenných papierov pre S. L. a.s. K. nezabezpečil poukázanú zálohu nevrátil, čím spôsobil pre S. L. a.s. v konkurze K. škodu vo výške Sk 130.000.000,- pretože tento skutok nie je trestným činom.

Podľa § 229 ods.3 Tr. por. poškodenú organizáciu S. L. a.s. v konkurze, R., K. s nárokom na náhradu škody odkázal na konanie o občianskoprávných veciach.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie krajský prokurátor.

V jeho písomnom odôvodnení namieta, že s rozhodnutím krajského súdu nie je možné súhlasiť. Rozsudok je nejasný, súd sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a vykonané dôkazy hodnotil v rozpore s ustanovením § 2 ods. 6 Tr. por.

Predovšetkým krajský súd nijako neodôvodnil prečo konanie S. (ďalej len S.), ktorým si zrazila z účtu obžalovaného zálohu, ktorú mu poskytli S. L. K. na kúpu akcií tejto banky považoval za krok nepredvídateľný z čoho dôvodil, že nebola naplnená subjektívna stránka žalovaného trestného činu.

Krajský súd neodôvodnil ani to, akými ďalšími skutočnosťami mal preukázanú schopnosť obžalovaného splniť voči S. L. K. záväzok obstarat' akcie S., ktorý mu vyplýval s uzatvorenej mandátnej zmluvy.

Obžalovaný bol osobou skúsenou vo finančných operáciách, vedel, že podpísal s bankou zmenkový úver a možnosť, že banka si môže z účtu stiahnuť bez jeho vedomia dlžnú sumu na jeho nesplatený úver, ktorý ako vyplynulo z výpovedi Ing. A. Ž., pracovníčky banky, nebolo možné už ani prelongovať.

Krajský súd ale tiež ani nevysvetlil ako by mohol obžalovaný, podľa jeho obhajobných tvrdení, splniť svoj záväzok voči S. L. K. akciami, ktoré údajne mal k dispozícii v C. – P. T. a.s. kde pracoval vo funkcii generálneho riaditeľa. Súd opomenul, že C. a dlžná organizácia obžalovaného sú dva rôzne subjekty práva.

Neobstojí ani názor, že mandátna zmluva na nákup akcií zo 14. decembra 1998 je platná a účinná a na jej základe môže obžalovaný plniť.

Toto hodnotenie je úplne bezvýznamné. Trestný čin bol totiž už dokonaný pripísaním finančných prostriedkov na účet organizácie obžalovaného t.j. S. K. a K. S. K. (ďalej len S.).

Žiadal preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 258 ods. 1 písm. b/, d/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 259 ods. 1 vec vrátil krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací po zistení, že neprichádza do úvahy rozhodnutie podľa § 253 Tr. por. preskúmal na základe podaného odvolania podľa § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku proti ktorým mohol odvolateľ podať odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že napadnutý rozsudok je nutné zrušiť a vrátiť prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Krajský súd v predmetnej trestnej veci už raz rozhodoval. Rozsudkom z 23. septembra 2004, sp. zn. 1 T 20/02 uznal obžalovaného vinným zo žalovaného trestného činu a uložil mu za to podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov a pre jeho výkon ho zaradil do najmiernejšej I. nápravno-výchovnej skupiny. Zaviazal obžalovaného tiež k náhrade spôsobenej škody.

Na podklade odvolania obžalovaného najvyšší súd tento rozsudok zrušil a na nezmenenom skutkom základe rozsudkom z 27. februára 2007, sp. zn. 2 To 32/2005 uznal obžalovaného vinným zo spáchania skutku, ktorý však kvalifikoval podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. uložil mu rovnako ako súd prvého stupňa trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a s náhradou škody poškodenú organizáciu v celom rozsahu odkázal na konanie o veciach občiansko právnych.

Napriek uvedenému krajský súd v napadnutom rozsudku rozhodol úplne opačne a to aj napriek tomu, že dôkazná situácia sa vôbec nezmenila. To znamená, že krajský súd v tomto prejednávanom prípade hodnotil vykonané dôkazy úplne opačne ako v predchádzajúcom prípade tzn., že v zásade len v prospech obžalovaného.

Z pripojeného spisového materiálu a hlavne z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že prvostupňový súd svoj postup odôvodnil s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. mája 2008, sp. zn. 1 Tdo V 13/2007, ktorým tento rozhodol o dovolaní Ing. P. M. proti už citovanému rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a v ňom údajne vyslovený právny názor t.j., že obžalovanému nebol vykonaným dokazovaním preukázaný úmysel (subjektívna stránka) žalovaného trestného činu.

Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje už na dlhodobo uplatňovanú súdnu prax, že viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle § 264 ods. 1 Tr. por. znamená povinnosť rešpektovať závery, ktoré učinil odvolací súd v otázkach hmotného a procesného práva. V prípade hmotného práva viazanosť súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu by spočívala v tom, že správne zistený skutočný stav veci (tzn. skutková veta rozsudku) vykazuje znaky konkrétneho trestného činu, resp. že zistený skutok nie je trestným činom.

Ak nie je skutočný stav veci správne zistený a ak má odvolací súd za to, že je tomu tak preto, že okresný súd nehodnotil správne dôkazy vo veci vykonané (ako v tomto prípade) môže odvolací súd len upozorniť, v ktorých smeroch má byť konanie doplnené, alebo čím je treba sa znovu zaoberať, nesmie však v žiadnom prípade k spôsobu hodnotenia dôkazov udeľovať záväzné pokyny.

Z uvedeného a z obsahu rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je však zrejmé, že v tomto prípade v žiadnom smere nejde o vyslovenie právneho názoru, ale naopak o spôsob hodnotenia dôkazov (č.l. 6 rozsudku 2 – 3 odsek, č.l. 7 1 a 2 ods., č.l. 8 – druhá veta), na ktoré dôkazy má prvostupňový súd zamerať svoju pozornosť pri ich hodnotení.

K uvedenému najvyšší súd ešte zvyrazňuje, že dovolací senát najvyššieho súdu svojim rozhodnutím prekročil rámec dovedy zaužívanej súdnej praxe ohľadne aplikácie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ich konštrukcia a štruktúra totiž stanovuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu vo veci samej je určené len na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení.

Dovolanie preto nie je určené na revíziu skutkových zistení. Preto aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. aplikovaný dovolacím súdom v tejto veci by bol daný len v prípade ak by rozhodnutie spočívalo na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku súdom prvého resp. druhého stupňa, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Pretože dovolací súd sa odchýlil od dovedy zaužívanej súdnej praxe k spornému výkladu a aplikácii tohto ustanovenia zaujalo stanovisko trestnoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré potvrdilo, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je určené na revíziu skutkových zistení súdov prvého alebo druhého stupňa.

Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním obžalovanému Ing. P. M. subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý síce nie je možné skúmať priamo, ale sprostredkovane t.j. tak ako sa navonok prejavilo v jeho konaní, ktoré sa napokon po vyhodnotení dôkazov súdom prejaví v obsahu skutkovej vety rozhodnutia.

Teda aj predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. môže byť potom už len nesprávane posúdenie skutku tak ako ho po vykonanom dokazovaní ustálili súdy prvého a druhého stupňa.

Krajský súd teda vychádzajúc už z takto citovaného rozsudku dovolacieho súdu cítiac sa (nesprávne) viazaný jeho „právnymi závermi“ dospel preto sám k nesprávnym záverom, pretože sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (§ 258 ods. 1 písm. b/ Tr. por.).

V tomto zmysle preto aj najvyšší súd v súlade s odvolacími námietkami krajského prokurátora konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu sa tým stal nejasný, neodôvodnený – o to zvlášť v časti prečo vlastne konanie S., ktorá obžalovanému stiahla z účtu finančné prostriedky, ktoré mu poskytli S. L. K. a.s. na nákup akcií považoval za konanie zo strany banky za nepredvídateľné.

V tomto smere sa krajský súd vôbec nevysporiadal s dôkazmi svedčiacimi o opaku tak ako sú uvedené už v citovanom odvolaní krajského prokurátora, ale aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2007, sp. zn. 2 To 32/2005, na ktoré najvyšší súd v ďalšom poukazuje.

Rovnaká situácia nastala aj ohľadne argumentácie krajského súdu, ktorou spochybňoval subjektívnu stránku konania obžalovaného a ktorú rovnako prevzal z rozsudku, odôvodnenia dovolacieho súdu t.j., že k splneniu záväzku spoločnosti obžalovaného (S. – S. K. a K. S. s.r.o.) mohlo dôjsť aj prostredníctvom fy C. P. T. a.s., v ktorej bol obžalovaný vo funkcii generálneho riaditeľa. Ani v tomto prípade prvostupňový súd však bližšie neobjasňuje akým spôsobom by k takémuto plneniu mohlo dôjsť.

Napokon však táto otázka z hľadiska naplnenia znakov skutkovej podstaty ani nie je rozhodujúca, pretože ako to najvyšší súd konštatoval už vo svojom rozsudku, ktorým rozhodoval o odvolaní obžalovaného, fy C. P. T. a.s. je úplne iná organizácia. Akcie S. a.s. v nej boli kapitalizované tzn. nepatrili obžalovanému a už vôbec nemohol o ich prevode (a to dokonca bez právneho titulu) rozhodovať sám, a to ani z pozície svojej funkcie. Napokon o úmysle obžalovaného svedčí aj skutočnosť, že ani po 31. decembri 1999 (pôvodný termín plnenia z mandátnej zmluvy) S. a.s. nikdy akcie nepreviedol a z vykonaného dokazovania doposiaľ vyplýva, že k tomu ani nevykonal žiadne kroky. Naopak z dôvodu insolvenčie fy obžalovaného S. a.s. K. sa dostala do konkurzu, ktorý bol vyhlásená už 25. júla 2000.

V ďalšom konaní bude preto úlohou krajského súdu opätovne starostlivo vyhodnotiť vykonané dôkazy v zmysle ustanovenia § 2 ods. 6 Tr. por. t.j. jednotlivu ako aj v ich súhrne na základe svojho vnútorného presvedčenia a uváženia a zároveň bez toho, aby bol viazaný právnym názorom, ktorý mal byť vyslovený v rozsudku dovolacieho súdu a potom vo veci zákonne a spravodlivo rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 24. augusta 2010

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Vyhotovil: JUDr. Ing. Anton Jakubík

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková